

Conclusions de la jornada monogràfica

'El castanyer a Catalunya. Perspectives i oportunitats'

CONSORCI FORESTAL
DE CATALUNYA

Reunits a la Sala Noble del museu de les Guilleries de Sant Hilari Sacalm el dia 22 de gener de 2009, davant la problemàtica i dificultats en la gestió forestal del castanyer (*Castanea sativa*), els silvicultors-gestors forestals, tècnics, administració, indústria i comunitat científica, coincidim en els següents principis bàsics i les conclusions pel disseny d'un marc polític que permeti la reestructuració i el desenvolupament sostenible del sector.

1. Les masses de castanyer han estat tradicionalment intensament gestionades, doncs era una de les espècies més productives amb una mitjana de 7,2 m³/ha/any. Fruit d'aquesta tradició de gestió intensiva s'entén que el 62% de la seva superfície estigui ordenada. Tot i això, el volum de fusta aprofitat anualment és molt inferior a la possibilitat real de l'espècie. A més, en els darrers anys s'ha constatat una disminució de la superfície de les masses de castanyer com a espècie principal, així com una important disminució dels treballs de millora en masses de castanyer. Prova d'aquest fet és que durant l'any 2008 s'aprofiten 8.400 m³, només el 40% del volum de l'any anterior.

2. La gestió de les masses de castanyer és problemàtica i en gran part de la seva distribució és completament inviable degut a les malalties que l'afecten (la tinta, *Phytophthora cinnamomi*, i el xancre, *Cryphonectria parasitica*), la caiguda del mercat, la mala qualitat d'estació on es troben moltes d'aquestes masses i els alts costos de gestió.

3. Els productes que més sortida tenen són les bigues i els perfils exteriors els quals requereixen de diàmetres importants que, actualment les masses de Catalunya no poden oferir. La fusta de qualitat de menor diàmetre per fusteria interior, juntament amb altres productes com la barramenta que no requereixen de grans diàmetres, és un mercat en crisi amb molt poca demanda. Fins i tot la fusta d'aquesta espècie destinada a trituració (diàmetre inferior a 14 cm), està penalitzada pel que fa a la seva valoració degut al seu alt contingut en tanins.

4. La lluita contra el xancre mitjançant inoculacions de soques hipovirulentes és eficaç per controlar la malaltia. De totes maneres, els tractaments i les actuacions de lluita contra el xancre han arribat massa tard per evitar la gran mortalitat en les masses afectades (des que es va començar a parlar de l'afectació al principi dels anys 90 i fins al 2004 que no s'han iniciat els tractaments, moltes masses ja presenten un estat decrepit).

5. Cal centrar els esforços en les masses de castanyer que ocupen les qualitats d'estació idònies per aquesta espècie i que alhora no estiguin afectades. En les zones òptimes pel castanyer però afectades i no es puguin garantir els objectius econòmics i de persistència de la massa, juntament amb les zones més marginals, es proposa la substitució del castanyer de manera total o parcial principalment per coníferes (*Pinus radiata* a cotes baixes i avet de Douglas -*Pseudotsuga menziesii*- a cotes altes), frondoses (cirerer, noguera, alzina surera, faig) i en menor mesura, es proposa la transformació progressiva amb les espècies llindants que naturalment ja ocupen l'espai dels castanyers morts. En qualsevol cas, aquesta substitució ha de garantir en la major mesura possible, la màxima diversitat d'espècies a nivell de finca forestal, implantant en cada qualitat d'estació i orientació l'espècie que millor s'adapti i que millor garanteixi els principis de productivitat i persistència.

6. Davant de l'expansió i l'important grau d'afectació d'aquestes malalties, cal establir una línia d'ajuts per a la restauració del potencial forestal de les masses afectades i promoure la seva conservació, la seva substitució per altres espècies o la seva replantació en zones que presentin soques envellides segons el cas.

7. Per dinamitzar el consum, cal una promoció de l'ús de la fusta de castanyer en els usos i productes que consumeixin la fusta de les qualitats i dimensions que es produeixen a casa nostra.

Santa Coloma de Farners, abril de 2009.

Jornada organitzada pel:

CONSORCI FORESTAL
DE CATALUNYA

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge